

9. SINIF TÜRK DILI VE EDEBİYATI DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · ÖĞRENCİ KÂĞIDI

Senaryo 2 · Kitapçık B · Sevgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

ADI SOYADI

SINIFI / NO

PUAN

Açıklama: Bu sınav 6 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

- TDE2.2 “Sözün İnceliği” temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme
- TDE4.3 Edebî söyleyişin inceliğini yansıttığı yazısında kural uygulayabilme

1.

20 puan

Eski evimizden taşınırken annem mutfaktaki çatlak tahta kaşığı atmadı. "Yenisini alırsınız." dedim. "Yenisini alırsınız ama bu kaşıkla otuz yıl çorba karıştırdım." dedi. O gün anladım ki bazı eşyalar yalnızca kullanılmaz, yaşanır. Fabrikadan çıkmış binlerce kaşıktan biridir o; ama bizim evin kokusunu, bayram sabahlarını, hastalık gecelerinde pişen çorbaları bilen tek kaşık odur. Belki de bir eşyayı değerli kılan fiyatı değil, üzerinde biriken zamandır. (Özgün deneme)

Bir öğrenci bu deneme için aşağıdaki notları almıştır.

	Deneme notlarım
1.	Yazarın düşüncesi: Eşyaların değeri fiyatlarındadır.
2.	Örnek: Annenin çatlak tahta kaşığı atmaması.
3.	Anlatım: Samimi, konuşur gibi; kişisel yaşantıyla başlıyor.
4.	Son cümle: Denemenin ana düşüncesini özetliyor.

a) Öğrencinin notlarından biri yanlıştır. Yanlış notu belirtiniz ve metinden kanıt göstererek düzeltiniz. (10 p)

b) "Bazı eşyalar yalnızca kullanılmaz, yaşanır." cümlesinin anlamını açıklayınız. (7 p)

c) Yazarın denemeye kişisel bir yaşantıyla başlamasının okur üzerindeki etkisini yorumlayınız. (3 p)

2.

10 puan

Annemin elleri sabah ekmeğidir;
Sıcacık, kokulu, bölüşülen.
Annemin sesi akşam rüzgârıdır;
Dağınık evi bir araya toplayan.
(Özgün metin)

a) Şiirin ana duygusunu yazınız.

(5 p)

b) "Annemin elleri sabah ekmeğidir" dizesinde annenin ellerine hangi özelliklerin yüklendiğini açıklayınız.

(5 p)

3.

15 puan

Annem derdi ki: "Söz, yaydan çıkan ok gibidir; bir kez çıktı mı geri dönmez." Çocukken bunu, kimseyi kırmamam için yapılmış bir uyarı sanırdım. Büyüdükçe anladım ki sözün ağırlığı yalnız kırıcı olmasında değil, yerinde söylenmesindedir. Zamanında söylenmeyen bir teşekkür de yaydan hiç çıkmamış bir ok gibidir; hedefine asla ulaşmaz. Şimdi bir şey söylemeden önce kendime iki soru soruyorum: Bu söz gerekli mi, bu söz zamanında mı? Sözün inceliği, belki de bu iki sorunun cevabında saklıdır. (Özgün deneme)

a) Yazarın "ok" benzetmesine çocukken ve büyüdükten sonra yüklediği anlamlar arasındaki farkı açıklayınız.

(8 p)

b) Son cümlede "sözün inceliği" ile ne kastedilmektedir? Metne dayanarak açıklayınız.

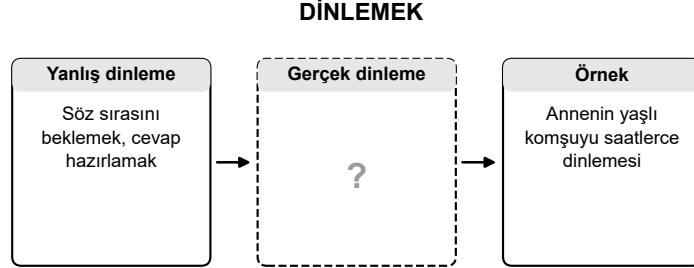
(7 p)

4.

15 puan

Konuşmayı hepimiz öğreniriz, dinlemeyi pek azımız. Çoğumuz karşımızdakini dinlerken aslında söz sırasının bize gelmesini bekleriz; o konuşurken biz cevabımızı hazırlarız. Oysa gerçek dinleme, cevap hazırlamadan ve yargılamadan karşımızdakinin sözüne yer açmaktır. Annem pazar akşamları balkonda yaşlı komşumuzu saatlerce dinlerdi, tek kelime etmeden. Bir gün neden hiçbir şey söylemediğini sordum. "O öğüt istemiyordu, kulak istiyordu." dedi. Söz bir köprünün bir yakasıysa dinlemek öteki yakasıdır; biri olmadan köprü kurulmaz. (Özgün deneme)

Aşağıdaki şema bu denemenin düşünce yapısını göstermektedir.

a) Şemadaki boş kutuya gelmesi gereken düşüncüyü denemeden bularak yazınız.

(6 p)

b) Annenin "O öğüt istemiyordu, kulak istiyordu." sözünün anlamını ve bu yaşantının denemedeki işlevini açıklayınız.

(9 p)

5.

20 puan

Rüzgâr kapımı çaldı bu gece,
Uzak dağlardan haber getirdi.
Bir çobanın kavalını,
Bir annenin ninnisini getirdi.
Ben pencereyi açmadım;
Korktum, ya çocukluğumu da getirdiyse.
(Özgün metin)

a) "Getirdi" kelimesinin tekrarının şiirin anlamına ve ahengine katkısını açıklayınız.

(7 p)

b) Şairin son iki dizede pencereyi açmamasının nedenini ve şairin ruh hâlini yorumlayınız.

(10 p)

c) Şiirin temasını yazınız.

(3 p)

6.

20 puan

Şehir uyandı gün doğarken,
Kaldırımlar esnedi uykudan.
Bir fırının camında buğu,
Bir simitçi geçti sokaktan.
Pencereler açıldı bir bir,
Yüzünü yıkadı şehir sabahla.

(Özgün metin)

Şiirdeki sabahı 6-8 cümlelik bir betimleme paragrafı olarak yazınız. Paragrafınızı belirli bir bakış noktasına göre (yakından uzağa ya da uzaktan yakına) düzenleyiniz; şiirdeki kişileştirmelerden en az birini kullanınız ve şiirin ana duygusunu paragrafın son cümlesinde hissettiriniz. Paragrafta kelime tekrarına düşmemeye, yazım ve noktalama kurallarına uymaya dikkat ediniz.

(20 p)
